

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามที่ตั้งของวัด
3. เพื่อศึกษาปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามที่ตั้งของวัด
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

สมมติฐานของการวิจัย

1. วัดที่มีที่ตั้งแตกต่างกันน่าจะมีการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน
2. วัดที่มีที่ตั้งแตกต่างกันน่าจะมีปัญหาการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1.1 ศึกษาการส่งเสริมและเปรียบเทียบการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามที่ตั้งของวัด

1.2 ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามที่ตั้งของวัด

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารวัด ปี พ.ศ. 2545 ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 340 รูป

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารวัด ปี พ.ศ. 2545 ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 236 รูป กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม เป็นการเลือกตอบ และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW คำนวณค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test (Independent)

ขั้นตอนที่ 2

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร หลังจากได้รับผลสรุปจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข และนำไปสัมภาษณ์พระสงฆ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์หรือมีผลงานโดดเด่นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา หรือมีผลงานดีเด่นในการบริหารกิจการของวัด จำนวน 17 รูป แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา โดยการหาความถี่ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ และด้านการจัดการศึกษา ในภาพรวมพบว่า การส่งเสริมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ด้านบุคลากร เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ ส่งเสริมให้บุคลากรร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน และเป็นแกนนำพระสงฆ์ สามเณรและชาวบ้านช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.2 ด้านการเงิน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุด คือ มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียน วัด และโรงเรียน วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน

1.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงที่สุดคือ ให้โรงเรียนใช้

แหล่งการเรียนรู้ ภายในวัดในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน วัด และโรงเรียนร่วมมือกันในการดูแลรักษาและทำนุบำรุงอาคารสถานที่ของโรงเรียน

1.4 ด้านการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ร่วมระดมทรัพยากรในชุมชนหรือท้องถิ่นในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียน และช่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาและการพัฒนาของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามที่ตั้งของวัด ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ และด้านการจัดการศึกษา ในภาพรวมพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน มีระดับการส่งเสริมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านบุคลากร เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน มีการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ส่งเสริมให้บุคลากรร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2.2 ด้านการเงิน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน มีการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ จัดหางบประมาณ ส่งเสริมการจัดการศึกษาและสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน จัดหาทุนสนับสนุนสวัสดิการแก่ครูและนักเรียน มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียน ร่วมจัดหางบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ร่วมจัดหางบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนอาคารประกอบหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ให้แก่โรงเรียน จัดซื้อที่ดินมอบให้โรงเรียนก่อสร้างอาคารสถานที่จัดการศึกษา และส่งเสริมให้โรงเรียนรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณที่วัดให้การสนับสนุน

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน มีการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ วัดและโรงเรียนร่วมกันวางแผนในการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ร่วมกันในการจัดการศึกษา

จัดหาสื่อเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ วิทยุ เทป ฯลฯ มอบให้โรงเรียนในการจัดการศึกษา จัดหาสื่อการเรียนการสอน เช่น เครื่องดนตรีไทย อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ ฯลฯ เพื่อใช้ในการ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกงานอาชีพ อุปกรณ์ การกีฬาให้แก่โรงเรียน จัดหาอุปกรณ์การเรียนให้แก่แก่นักเรียนที่ยากจน ขาดแคลน ให้โรงเรียนใช้ อาคารสถานที่ของวัดในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้โรงเรียน ใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในวัดในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ให้โรงเรียนใช้พื้นที่ภายในวัด เป็นสถานที่ปลูกสร้างโรงเรียน ร่วมปลูกสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบอื่น ๆ ของโรงเรียน เพื่อ ใช้เป็นสถานที่จัดการศึกษา ส่งเสริมการจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้ร่มรื่นสะอาดและมีความ สวยงามเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน วัดและโรงเรียนร่วมมือกันในการดูแล รักษาและทำนุบำรุง อาคารสถานที่ของโรงเรียน

2.4 ด้านการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจาก โรงเรียนแตกต่างกันมีการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05และเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ มีส่วนร่วมในการ วางแผนการเรียนการสอนหรือร่วมจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษาของ โรงเรียน วัดมีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหา การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนร่วมระดมทรัพยากรในชุมชนหรือท้องถิ่นในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของ โรงเรียน มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ และด้านการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ปัญหาการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

3.1 ด้านบุคลากร เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงที่สุดคือ บุคลากรของวัดไม่ได้เป็นคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนและบุคลากรของวัดไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษาของ โรงเรียน

3.2 ด้านการเงิน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงที่สุดคือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อที่ดินมอบให้โรงเรียนก่อสร้าง อาคารสถานที่ของโรงเรียนและไม่ได้จัดหาทุนสนับสนุนสวัสดิการแก่ครูและนักเรียน

3.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงที่สุด คือวัสดุอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีที่วัดสนับสนุนไม่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและขาดสื่อการเรียนการสอน เช่น เครื่องดนตรีไทย อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ฯ ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา

3.4 ด้านการจัดการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงที่สุด คือ ขาดการติดต่อประสานงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และบุคลากรของวัดไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษาของโรงเรียน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามที่ตั้งของวัด ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ และด้านการจัดการศึกษา ในภาพรวม พบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีระดับปัญหาการส่งเสริมการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

4.1 ด้านบุคลากร ในภาพรวมพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีระดับปัญหาการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05คือ บุคลากรของวัดไม่ได้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียน และ บุคลากรของวัดไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษาของโรงเรียน

4.2 ด้านการเงิน ในภาพรวมพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีระดับปัญหาการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ วัดและโรงเรียนขาดการวางแผนร่วมกันในการใช้จ่ายงบประมาณ วัดขาดงบประมาณที่จะส่งเสริมการจัดการศึกษาและสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน ไม่ได้จัดหาทุนสนับสนุนสวัสดิการแก่ครูและนักเรียน/ขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไม่ได้สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียน หรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ให้แก่โรงเรียน ขาดงบประมาณในการจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน และพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน ขาดงบประมาณในการจัดซื้อที่ดินมอบให้โรงเรียนก่อสร้างอาคารสถานที่ของโรงเรียน

4.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ในภาพรวม พบว่าวัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีระดับปัญหาการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ วัดและโรงเรียนขาดการวางแผนในการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน ขาดอุปกรณ์การเรียนที่จะช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน วัดไม่อนุญาตให้โรงเรียนใช้อาคารสถานที่หรือสิ่งปลูกสร้างของวัดเป็นสถานที่ในการจัดการศึกษา วัดขาดความพร้อมทางด้านแหล่งการเรียนรู้ที่จะรองรับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน วัดไม่ให้โรงเรียนใช้พื้นที่ภายในวัดเป็นสถานที่ปลูกสร้างโรงเรียน วัดไม่ได้มีส่วนร่วมในการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบอื่นของโรงเรียน

4.4 ด้านการจัดการศึกษา ในภาพรวมพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีระดับปัญหาการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วัดไม่ได้ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บุคลากรของวัดไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน วัดไม่ได้ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียนต่อชุมชน

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สรุปข้อสำคัญได้ดังนี้

5.1 ด้านบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ใน 3 ลำดับแรก คือ ควรจัดอบรม สัมมนา หรือให้การศึกษากับบุคลากรของวัดให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับโรงเรียน โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจและประสานงานกับวัดในการส่งเสริมให้บุคลากรของวัดและโรงเรียนร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน และควรร่วมกันจัดตั้งกองทุนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โดยความร่วมมือระหว่างบุคลากรของวัดและโรงเรียน

5.2 ด้านการเงิน ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ใน 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนควรร่วมมือกับวัดในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนควรประสานงานกับวัด ให้วัดเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหางบประมาณให้ความรู้หรือให้การอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน และโรงเรียนควรขอรับงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนจากวัด

5.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ใน 3 ลำดับแรก คือวัดควรสนับสนุนให้โรงเรียนใช้หรือยืมวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ของวัด ในการจัดการศึกษา โรงเรียนควรประสานงานกับวัดในการจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน และโรงเรียนควรสำรวจความต้องการสนับสนุนจากวัดเพื่อที่จะได้ให้ความช่วยเหลือได้ตามสภาพความเป็นจริง

5.4 ด้านการจัดการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ใน 3 ลำดับแรก คือ ควรให้บุคลากรของวัดมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ควรส่งเสริมให้บุคลากรทั้งในส่วนของวัดและโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน เพื่อเผยแพร่กิจกรรมและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และโรงเรียนควรประสานงานกับวัดเพื่อใช้ทรัพยากรของวัด เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาคณะส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีประเด็นที่ผู้วิจัยจะนำมาอภิปราย ดังนี้

ตอนที่ 1 การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ สุเมธี จันทร์หอม (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาบทบาทของวัดในการสนับสนุนด้านการศึกษาแก่โรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ซึ่งพบว่า บทบาทของวัดในการสนับสนุนบุคลากรในด้านงานวิชาการและการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับ จิระศักดิ์ ศักดิ์พิสัยฐ์ (2528 : 176) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของพระสงฆ์และครูเกี่ยวกับการสนับสนุนการศึกษาที่วัดให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ด้านวิชาการและวิชาชีพครูมีความเห็นว่าวัดมีบทบาทอยู่ในระดับน้อย

1.2 ด้านการเงิน จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม การส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีระดับการ

ปฏิบัติสูงสุด คือ มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียน ในเรื่องนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 58 (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 29) ได้กำหนดไว้ว่าให้มีการระดมทุนและทรัพยากรในการจัดการศึกษาในรูปเงินอุดหนุนจากภาครัฐ เอกชน และสถาบันศาสนา ซึ่งวัดได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่โรงเรียนในหลายรูปแบบ เช่น ให้ทุนการศึกษา บริจาคเงินเพื่อซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ และก่อสร้างอาคารเรียนให้แก่โรงเรียนเป็นต้น(พุทธจักร 2530 : 15)

1.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ วัดให้โรงเรียน ใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในวัดในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน สอดคล้องกับสาริต ทองน้อย ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตวัดศึกษากรณีโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง และอำเภอพรหมพิราม พบว่า โรงเรียนใช้สถานที่ของวัดในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และ สุเมธี จันทร์หอม (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของวัดในการสนับสนุนด้านการศึกษาแก่โรงเรียน พบว่า บทบาทของวัดในการสนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์แก่โรงเรียน อยู่ในระดับน้อย และในเรื่องนี้ปรัชญา เวสารัชต์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า การประถมศึกษาในชนบทเกี่ยวกับวัดและโรงเรียนว่า วัดอาจมีส่วนสนับสนุนโรงเรียนได้หลายทาง คือ ให้ยืมสถานที่และอุปกรณ์ เนื่องจากวัดมีอุปกรณ์ต่าง ๆ มากเช่น ถังน้ำ พัดลม เครื่องขยายเสียง บางวัดก็ให้อัฐิ หิน ปูน ทราย ปากกา สมุด ดินสอ ซึ่งวัดได้รับบริจาคมาให้ประโยชน์แก่กิจการของโรงเรียน บางวัดยังให้สถานที่ปลูกสร้างอาคารเรียน หรือใช้ศาลาวัดเป็นที่สอนนักเรียน

1.4 ด้านการจัดการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระยะหลังวัดได้ลดบทบาทในการเป็นผู้จัดการศึกษามาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนแทน โดยการให้การสนับสนุนทรัพยากร คน เงิน วัสดุ ที่สำคัญให้แก่โรงเรียน เพื่อเพิ่มบทบาทให้แก่ทุกส่วนในสังคมให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 กำหนดให้ผู้นำทางศาสนาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามที่ตั้งของวัดปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่าวัดที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากที่ตั้งของวัดอาจจะมีส่วนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับโรงเรียนให้เกิดความร่วมมือและช่วยเหลือกันในการพัฒนาวัดและโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า

2.2 ด้านการเงิน จากผลการวิจัยพบว่าวัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากวัดได้ให้การสนับสนุนการศึกษาแก่โรงเรียน มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยให้การสนับสนุนในหลายรูปแบบ เช่น ให้ทุนการศึกษา ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา บริจาคเงินเพื่อจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ และก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบให้กับโรงเรียน นอกจากนี้ ปรัชญา เวสารัชช์ (2527 : 84) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า วัดได้ให้การสนับสนุนโรงเรียนโดยการทอดผ้าป่า จัดหาอาหารให้เด็กนักเรียน จัดหาทุนให้นักเรียนยากจน และช่วยระดมการหาทุนสนับสนุนจากประชาชน

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ จากผลการวิจัย พบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ในเรื่องนี้ สมจิต ทองน้อย (2536 : 94) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตของวัด ศิขารายกรณีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกในเขตอำเภอเมืองและอำเภอพรหมพิราม พบว่า วัดได้ให้การสนับสนุนโรงเรียนหลายทาง เช่น ให้ยืมวัสดุ อุปกรณ์ ให้สถานที่ปลูกสร้างอาคารเรียน ให้ศาลาวัดและบริเวณวัดในการสอนนักเรียน (กรมการศาสนา : 2528 :178-179) และมหาเถรสมาคมได้ออกระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการขอประทานสมณศักดิ์แก่พระสงฆ์ผู้มีคุณสมบัติที่สำคัญส่วนหนึ่งคือ สร้างโรงเรียนด้วยทุนส่วนตัวหรือด้วยทุนทรัพย์ที่ตนขวนขวายได้มาจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินของตนเองเพื่อสร้างโรงเรียนหรือขวนขวายเชิญชวนผู้อื่นให้หรือบริจาคที่ดินเพื่อสร้างโรงเรียน ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในวัดหรือตั้งอยู่นอกวัดแต่ใกล้เคียงวัดนั้น เป็นต้น

2.4 ด้านการจัดการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน มีการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนในอดีตมักจะตั้งอยู่ในวัดหรือใกล้วัด ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ทำให้วัดมีส่วนในการเกื้อหนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 8,29) ได้กำหนดไว้ในมาตรา 12 ให้วัดสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้และมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรจากรัฐ

เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา มาใช้ในการจัดการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏผลดังนี้

3.1 ด้านบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งรอบ รักษาพรหมณ์ (2534 : 120) ได้ ทำการศึกษา บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัญหาของ บทบาทของ พระสงฆ์ในการจัดการศึกษาที่สำคัญ คือ การขาดแคลนวิทยากรในการจัดการศึกษา ในเรื่องนี้ พระราชวรมุนี (2527 : 20) ได้กล่าวถึงบทบาทของวัดในชนบทสรุปความได้ว่าสังคม ในชนบทหลายแห่งบทบาทของวัดและพระสงฆ์กำลังเปลี่ยนแปลงไป ถ้าไม่เร่งพิจารณาปรับปรุง บทบาทของพระสงฆ์ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างวัดหรือพระสงฆ์จะห่าง ไกลออกไปจนทำให้วัดมี บทบาทต่อสังคมน้อยลงทุกขณะ และในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับ โรงเรียนนั้น จะมีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้นำของสองสถาบันว่าจะตั้งใจเกี่ยวพันและยอมรับซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ระหว่าง วัด และ โรงเรียนก็จะไปด้วยดี

3.2 ด้านการเงิน จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งรอบ รักษาพรหมณ์ (2534 : 120) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัญหาและ อุปสรรคที่สำคัญที่สุด คือ การขาดแคลนงบประมาณ ขาดความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เนื่องจาก ปัญหาด้านการเงินเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของ โรงเรียนในทุกด้าน

3.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับ วิริยา ศิริวิทย์เจริญ (2527 : 95) ได้ศึกษาความต้องการประโยชน์และปัญหาการสนับสนุน ทางการศึกษาที่วัดให้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา จากทัศนะของพระสงฆ์ ข้าราชการครูและนักเรียน ในท้องที่การศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานครพบว่า ข้าราชการครูระบุถึงปัญหาการสนับสนุนทางการศึกษาที่วัดให้แก่โรงเรียนในด้านครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ซึ่งอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ รอบ รักษาพรหมณ์ (2534 : 120) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร คือ ขาดแคลน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ดำเนินการจัดการเรียน การสอน

3.4 ด้านการจัดการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะพระสงฆ์ในระยะหลังมักจะไม่ได้รับการยกย่องจากโรงเรียนในด้านความรู้ความสามารถซึ่ง ระพิน ชูชื่น (2533 : 98) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนพบว่าพระสงฆ์มีบทบาทในด้านการสอน โดยเป็นวิทยากรอยู่ในระดับปานกลาง และในเรื่องนี้ รอบ รักษาพรหมณี (2534 : 121) ได้กล่าวถึงวุฒิทางการศึกษาของพระสงฆ์ที่มีบทบาทในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน พบว่า มีวุฒิทางการศึกษาสายสามัญส่วนมากอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วุฒิทางด้านธรรมะส่วนใหญ่ จบนักธรรมชั้นเอก

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามที่ตั้งของวัดปรากฏผลดังนี้

4.1 ด้านบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน มีระดับปัญหาการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากพระสงฆ์เป็นผู้ที่มีบทบาทในชุมชนอยู่เสมอ จึงยังคงได้รับการยอมรับ แม้ว่าวัดจะไม่ได้ตั้งอยู่ใกล้โรงเรียนก็ตาม และตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 (กระทรวงศึกษาธิการ : 2543) ได้กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาจากผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้นำทางศาสนา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้นำทางศาสนาโดยเฉพาะเจ้าอาวาสมักจะได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนด้วย

4.2 ด้านการเงิน จากผลการวิจัยพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกัน มีระดับปัญหาการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่าพระสงฆ์มักจะเป็นผู้นำชุมชนในการขอบริจาคหรือจัดผ้าป่าเพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังที่ ชำเถื่อง วุฒิจันทร์ (2526 : 138) ได้กล่าวไว้ว่า วัดได้จัดหาทุนให้โรงเรียนจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ จัดหางบประมาณสร้างอาคารเรียน และดำเนินการสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในวัด เมื่อทางโรงเรียนต้องการอะไรก็จัดให้ เช่น ให้ที่ดินปลูกสร้างอาคารเรียนเพิ่ม ตั้งทุนสำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน เป็นต้น

4.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ จากผลการวิจัย พบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีระดับปัญหาการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2535 (กรมการศาสนา 2543 : 19) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการจัดการศึกษาไว้ คือ การศึกษาสงเคราะห์ได้แก่ การดำเนินการช่วยเหลือเด็กและประชาชนให้ได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งในและนอกระบบ การศึกษาของรัฐเน้นให้ผู้เรียนสามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ของประเทศ ทำให้วัดทุกวัดจะต้องดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการศึกษาในทุกโอกาส

4.4 ด้านการจัดการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า วัดที่มีที่ตั้งห่างจากโรงเรียนแตกต่างกันมีระดับปัญหาการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจาก บุคลากรของวัดส่วนใหญ่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือได้มีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ทำให้เริ่มมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น อีกทั้งบางวัดนอกจากจะให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนแล้ว ยังสามารถจัดการศึกษาเองอีกด้วย เช่น เปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 8)

ตอนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จากการศึกษาวิจัยปรากฏผล ดังนี้

5.1 ด้านบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อันดับแรก คือ ควรจัดอบรม สัมมนา หรือให้คำปรึกษาแก่บุคลากรของวัด ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับโรงเรียน ซึ่งในเรื่องนี้ วิจิตร ศรีสะอ้าน และคนอื่น ๆ (2526 : 6) กล่าวไว้ว่า ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ เป็นที่ยอมรับกันว่า คนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะบุคคลเป็นผู้จัดการ และ ใช้ทรัพยากรในการบริหารอื่น ๆ ดังนั้นหากมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพย่อมที่จะใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ให้เกิดผลในทางการบริหารให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 57 ได้กำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลภายในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการนำเอาประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

5.2 ด้านการเงิน ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อันดับแรกคือ โรงเรียนควรร่วมมือกับวัดในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 กำหนดให้มีการระดมทุนและทรัพยากรในการจัดการศึกษา

ในรูปของเงินอุดหนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันศาสนาใช้ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันศาสนามีส่วนสำคัญในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดหาหรือขอรับบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่น ๆ ให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการลดภาระ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

5.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อันดับแรก คือ ควรประสานงานกับวัดในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) และ 58 (2) ซึ่งกำหนดให้สถาบันศาสนาหรือวัดมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยจัดสภาพแวดล้อม สื่อการสอนแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และให้การบริจาคทรัพย์สินทรัพยากรอื่น ๆ แก่สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สุเมธีจันทร์หอม (2542 : 92) ที่ศึกษาบทบาทของวัดในการสนับสนุนการศึกษาแก่ โรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว พบว่า วัดให้การสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ โดยให้ใช้ที่ดินสร้างโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้โรงเรียน จัดหาเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ มอบให้โรงเรียน มอบอุปกรณ์กีฬา จัดหาเสื้อผ้า เครื่องแบบนักเรียน มอบให้แก่นักเรียนที่ขาดแคลน จัดหาหนังสือต่าง ๆ และเครื่องเล่นสำหรับเด็กให้แก่โรงเรียน

5.4 ด้านการจัดการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาอันดับแรก คือ ควรให้บุคลากรของวัดมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 (กระทรวงศึกษาธิการ 2543 : 40-42) ได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน โดยร่วมกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เป็นต้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8, 12 กำหนดให้ทุกส่วนในสังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันศาสนาสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับ ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 18 ให้สถาบันศาสนาสามารถจัดการศึกษา ตั้งแต่จัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือเด็กปฐมวัย จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ จัดศูนย์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กรมศาสนาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการของคณะสงฆ์ควรจัดทำหลักสูตรอบรมสัมมนาให้บุคลากรของวัดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรส่งเสริมให้โรงเรียนและวัดประสานความร่วมมือในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาโรงเรียน
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรของวัดมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมของวัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยบทบาทของวัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ